

Landsudstillingen og Kvinderne.

Spredte Bemærkninger og Iagttagelser.

Landsudstillingen i Aarhus! Jeg kunde ønske alle mine Læsere at faa den at sel En Vandring igennem den er en Berigelse af Skønhedsindtryk og Belæring.

Selve Udstillingens Ydre, dens Bygninger, dens Beliggenhed, alt danner et Hele af den skønneste Virkning, og dette er saa meget mere imponerende som Midlerne, hvorved den er frembragt, maa kaldes smaa og enkle. Alle disse Fepaladser, skabt af en udtømmelig Fantasi, er byggede af uhøvede Brædder!

Udstillingens Indre, alle de utallige og uendelig forskelligartede Genstande er et talende Bevis for, hvor høj en Udvikling Landet har naaet i mange forskellige Retninger.

Enhver dansk burde drage til Aarhus i Sommer for derigennem at lære sit eget Lands mangesidede Dygtighed at kende, navnlig var det godt for enhver Københavner at se, hvad Landet udenfor Hovedstaden formaar.

Det er godt for et Folk saaledes engang imellem at skabe sig et Overblik over sine Frembringelser og sin Ydeevne og for den enkelte at kunne sammenligne sig med andre.

Ved en saadan Lejlighed som denne, hvor hele Landet kappes om at bringe det bedste, der kan ydes af Smag, Kunstfærdighed, Snille eller Dygtighed, maa man med Rette have Lov at spørge, hvad Plads Kvinderne indtager.

Men vil man være ærlig, maa man tilstaa, at man kan vandre Time efter Time fra Hal til Hal, man træffer næsten aldrig et Kvindenavn; paa faa Undtagelser nær er alle Udstillerne Mænd.

Kun i Kunstudstillingen er der forholdsvis mange — og mange gode — Kunstværker udført af Kunstnerinder. Og saa desuden finder man, naar man løber Kataloget igennem, en hel Del kvindelige Udstillere af Husflidsgenstande, men paa Udstillingen forsvinder disse ganske i Mængden af andre Sager; en Hedebo lysedug og en broderet Sofapude her, et hæklet Sengetæppe hist, udstillet af Kvinder, og ellers meget lidt, er nærmest det Indtryk man faar.

Kvinderne har med faa Undtagelser, som vi senere skal komme tilbage til, ved denne Lejlighed, — som ved saa mange andre — ikke forstaaet at gøre sig gældende.

Er det nu fordi Kvinderne ikke er dygtige og intet kan præstere? Det er sikkert ikke Grunden.

Der er ingen, der vil nægte, at Kvinderne sidder inde med stor Dygtighed ogsaa paa det praktiske Omraade, og der er ingen Tvivl om, at de ærligt og redeligt bærer deres Halvdel af Samfundets Byrder, men som Ledere af større industrielle Foretagender findes der jo endnu meget faa Kvinder, og det samme gælder for Haandværket, og endnu er det ikke bevist, om de i det store Flertal egner sig til ledende Stillinger, eller om det er som den trofaste Arbejder i et større Hele, at hendes Opgaver vil ligge. Af denne Udstilling maa man foreløbig faa det Indtryk, at det sidste vil vise sig at være Regelen — maaske bliver det helt anderledes ved den næste.

Kvinderne kunde sikkert og burde ogsaa ganske anderledes have forstaaet at hævde sig ved denne Lejlighed, end de har gjort det. Men der er vist ikke heller rigtig blevet kaldt paa Kvinderne. I vor Tid, hvor f. Eks. i København saa mange Kvinder har deltaget i Iværksættelsen af forskellige Udstillinger, havde det jo kun været rimeligt, om der havde været valgt i det mindste en Kvinde ind i Udstillingsraadet. Derfor burde Kvinderne selv i Tide have arbejdet. Her havde maaske været en Opgave for »Dansk Kvindesamfund«. Men Kvindeorganisationerne er hverken saa stærke eller saa dygtige, som de burde være. Før Kvinderne rigtig forstaa at slutte sig sammen og staa Skulder mod Skulder vil de lide Nederlag paa Nederlag, hvor de burde have fejret den ene Sejr efter den anden.

En Kvinde i Udstillingsraadet vilde først og fremmest have haft den Opgave at kalde Kvinderne frem til Deltagelse i Udstillingen. Der er sikkert mange, som vilde og burde være kommet, naar der saaledes var blevet kaldt paa dem, og de havde vidst, at de havde en Kvinde i Raadet til at varetage deres Interesser. Nu er Resultatet blevet, at Kvinderne paa de Arbejdsfelter, de har fælles med Mændene, næsten helt har holdt sig tilbage, medens det, der findes af særligt Kvindear-